

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

Kjemikaliets navn:

Deklarasjonsnummer: 34715

STRIPPER (Liberon nr. 26)

Kjemikaliets bruksområde:

Maling- og lakkfjerner. Brukes for å fjerne maling og lakk fra treoverflater. Utmerket også på metaller.

Ansvarlig firma:

ALANOR AS

P.B. 2190

Tel.: 33 36 29 70

N-3103 Tønsberg

Faks: 33 36 29 71

Nødtelefon:

33 36 29 70

2. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

vekt %	navn	CAS-nr.	EINECS/ELINCS	Klassifisering
10-15	Butanon	78-93-3	201-159-0	F;R11 Xi;R36 R66 R67
50-70	1,3-Dioksolan	646-06-0	211-463-5	F;R11
1-5	Fettalkohol etoksilert	-	Polymer	Xi;R38 N;R50 (M=1)
1-5	Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung (=White spirit, aromatinnhold < 22%)	64742-48-9	265-150-3	R10 Xn;R65 R66
5-10	n-Butylacetat	123-86-4	204-658-1	R10 R66 R67
< 1	(Benzotiazol-2-yltio)ravsyre	95154-01-1	401-450-4	R43

Ordlyden av R-setningene - se punkt 16.

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Meget brannfarlig pasta med langtidseffekter.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Innånding:

Bring personen i frisk luft. **Lette tilfelle:** Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege. **Alvorligere tilfelle:** Bevisstløse legges i avlåst sideleie med hodet lavt og holdes varme. Puster ikke vedkommende gis kunstig åndedrett. Ring straks etter lege og ambulanse.

Hud:

Fjern straks forurensede klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Øyne:

Skyll straks med vann eller saltvann i minst 15 minutter. Evt. Kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege. Skyllingen fortsettes under transport til lege/sykehus.

Svelging:

Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig med vann. **Fremkall ikke oppkast**, da det øker faren for å få produktet i lungene. Inntreffer oppkast, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ring straks etter ambulanse.

Forbrenning:

Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

Informasjon:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad.

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

Tiltak ved brann:

Unngå innånding av røykgasser. Bruk SVAK VANNSTRÅLE for å kjøle ned beholderne! Unngå vann på produktet. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

Brannslukningsmidler:

Vanntåke (aldri vannstråle - sprer brannen), skum, alkoholbestandig skum, pulver eller kullsyre.

Farlige forbrenningsprodukter:

Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

Vernetiltak ved brann:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP**Personlig beskyttelse:**

Bruk personlig verneutstyr - se punkt 8. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

Miljøbeskyttelse:

Helles aldri ut i kloakken - se punkt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

Metoder til opprydding:

Sølet samles opp og håndteres som kjemisk avfall. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vann. Fortsatt behandling av søl - se punkt 13.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING**Håndtering:**

Se punkt 8.

Oppbevaring:

I godt tillukket originalbeholder, kjølig og i godt ventilert rom, beskyttet mot sollys.

Brannfare klass A. (Jfr. Lov om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk).

Spesielle bruksområder:

Se bruksområder - punkt 1.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR**Begrensning av eksponeringen:**

Unngå innånding av damp. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og forurensete områder med vann og såpe etter arbeidsslutt.

Fuktighetskrem motvirker uttørking av huden og kan med stor fordel brukes etter at arbeidet er slutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

Administrative normer:

75 ppm = 220 mg/m³ (Butanon (Metyletylketon))

50 ppm = 275 mg/m³ (White spirit (aromatinnhold < 22%))

75 ppm = 355 mg/m³ (Butylacetat (alle isomere))

Personlig verneutstyr:**Innånding:**

Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk åndedrettsvern med tilførsel av friskluft eller pressluft.

Hud:

Vernehansker av f.eks butylgummi. Det har ikke vært mulig å finne data for gjennombruddstid av innholdsstoffene, derfor anbefales det å skifte ut hansken hvis man søler på den.

Øyne:

Anvendes helmaske med tilførsel av friskluft erstatter den da ansiksskjerm.

Begrensning av miljøeksponering:

-

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**Form og utseende:**

Off-white viskøs væske

Lukt:

Karakteristisk lukt.

pH:

-

Kokepunkt (°C):

-

Smeltepunkt (°C):

-

Flammepunkt (°C):

-8

Antennelsestemperatur (°C):

-

Ekspløsjongrenser (vol%-vol%):

1,8-11,5

Damptrykk (Pa) v/20°C:

-

Tetthet (g/ml) v/20°C:

0,8-0,9

Vannløselighet:

Danner en emulsjon

10. STABILITET OG REAKTIVITET**Stabilitet:**

Stabilt ved anbefalt oppbevaring. Brennbart. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet: -8°C . Avgitte damper kan antennes av for f.eks. gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv m.m.

Forhold som skal unngås:

Unngå dannelse av gnister, glør og oppvarming.

Materialer som skal unngås:

Unngå sterke syrer, oksidasjonsmidler, baser og aldehyder. Kan angripe visse plast-materialer.

Farlige spaltningsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksider.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE**Opptaksveier:**

Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

AKUTT**Innånding:**

Innånding av store mengder damp kan gi irritasjon av luftveiene. Innånding av store mengder damp kan gi ubehag, kvalme, hodepine, svimmelhet og puste vanskeligheter.

Hud:

Gir tørr og irritert hud. Butanon kan opptas gjennom hud og gi samme symptomer som nevnt under "Svelging".

Øyne:

Dampe kan gi irritasjon med rødme og smerter. Kan gi skader på øyet.

Svelging:

Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Kan gi svimmelhet, kvalme, oppkast, diaré och magkramper.

LANGTIDSEFFEKT

Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi tørr sprukket hud, eksem og betennelse.

12. MILJØOPPLYSNINGER**Økotoksitet:**

1,3-Dioksolan har liten giftighet for vannlevende organismer. LC_{50} (96h, fisk) > 1000 mg/l (modellberegning).

Butanon har liten giftighet for vannlevende organismer. LC_{50} (96h, fisk) > 1000 mg/l.

Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung er svak giftig for vannlevende organismer. LC_{50} (96h, fisk) > 100 mg/l (modellberegning).

n-Butylacetat er skadelig for vannlevende organismer. LC_{50} (96h, fisk) = 18 mg/l.

Fettalkohol etoksilert er meget giftig for vannlevende organismer. LC_{50} (96h, fisk) = 0,1-1 mg/l.

Mobilitet:

Produktet danner en emulsjon i vann og vil legge på overfalten. Organiske løsemidler fordampes delvis fra vannoverflaten.

Persistens og nedbrytbarhet:

Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung er potensielt biologisk nedbrytbar.

1,3-Dioksolan er ikke lett biologisk nedbrytbar.

Butanon er lett biologisk nedbrytbar. ($BOD_5/COD > 0,5$).

Fettalkohol etoksilert er lett biologisk nedbrytbar. (OECD 301 A)

Bioakkumulasjonspotensial:

Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung - mulighet for betydningsfull bioakkumulering. $\text{Log } K_{ow} > 3$.

1,3-Dioksolan og Butanon - ingen betydningsfull bioakkumulering. $\text{Log } K_{ow} < 1$.

n-Butylacetat - mulighet for moderat bioakkumulering. $\text{Log } K_{ow} = 1,81$.

Fettalkohol etoksilert - mulighet for moderat bioakkumulering. $\text{Log } K_{ow} < 3$.

Andre skadevirkninger:

-

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-kode: 20 01 27

Avfallstoffnummer: 7051

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

UN-nr	Varenavn	Klasse	Emballasjegruppe
1263	Maling	3	II ADR/RID

Begrensete mengder, hvor det er tilstrekkelig å angi på hvert kolli: "UN 1263".

Sammensatt emballasje: Maks 5 l for hver inneremballasje og maks 30 l for hvert kolli.

Brett med strekkfilm: Maks 1 l for hver inneremballasje og maks 20 l for hvert kolli.

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

EF-nr.: -

Innholdsmerking:

Inneholder (benzotiazol-2-yltio)ravsyre. Kan gi en allergisk reaksjon.

Risiko- og sikkerhetssetninger:

- R 11: Meget brannfarlig.
- R 66: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
- R 67: Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet.
- S 2: Oppbevares utilgjengelig for barn.
- S 16: Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.
- S 25: Unngå kontakt med øynene.
- S 26: Får man stoffet i øynene; skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
- S 29: Må ikke tømme i kloakkavløp.
- S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis emballasjen eller etiketten.
- S 51: Må bara anvendes på godt ventilerte steder.

Begrensning av bruk:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Symbol:

Meget brannfarlig

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET**Ordlyd på R-setninger nevnt i punkt 2:**

- R 10: Brannfarlig.
- R 11: Meget brannfarlig.
- R 36: Irriterer øynene.
- R 38: Irriterer huden.
- R 43: Kan gi allergi ved hudkontakt.
- R 50: Meget giftig for vannlevende organismer.
- R 65: Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
- R 66: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
- R 67: Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet.

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette HMS-databladet.

Utgave nr.:	Oppdatering:	Endring i punkt:	Erstatter helse-, miljø- og sikkerhetsdata-blad av:
5	22. februar 2008	1, 7, 8, 9, 14, 15, 16	24. oktober 2005

Utarbeidet av: ALTox a/s - Godthåbsvej 177 - DK-2720 Vanløse - Danmark - Tel. +45 38 34 77 98 - Faks +45 38 34 77 99 / EL - Kvalitetskontroll PW